

PIÁRFUTÁR

A Dugonics András Piarista Gimnázium Lapja

2005. december, III. évfolyam 10. szám

KARÁCSONY

A kisfiú nagypapáját látogatta meg. Fafaragó volt az öreg. Éppen egy kis Betlehemben dolgozott. Már jó sok szereplő sorakozott készen az asztalon, mikor a kisfiú megérkezett. Odakönyökölt az asztalra, két tenyerére támasztotta fejét.

Hirtelen a kis Betlehem alakjai közt érezte magát. Mintha belülről mozgatná valami... Belépett az istállóba a kis játékfigurákkal együtt...

Amint az istállóba belépett, rátekintett a jászolban fekvő Gyermekre – és a Gyermek visszanezett rá...

Ekkor hirtelen ijedség fogta el a kisfiút. Könny szökött a szemébe.

– Mi bajod? Miért sírsz? – kérdezte a Krisztus-gyermek.

Szipogva válaszolta a kisfiú:

– Mert semmi ajándékot nem hoztam számodra.

– Pedig szívesen elfogadnék tőled valamit! – szólt a jászolból a Gyermek. Erre a kisfiú nagyon fellelkesedett:

– Mindenem neked adom, amim csak van: kisvasutamat, festőkészletemet, az új biciklimet!

– Tulajdonképpen – mondta a Kisjézus – valami mást szeretnék kérni tőled: három dolgot.

– Szívesen, – vágta rá a kisfiú – de hát mit?

– Add nekem az utolsó házi feladatomat!

A kisfiú elpirult és lehorgasztotta fejét. Olyan közel bújott a Kisjézushoz, hogy amit mond, senki meg ne hallhassa, és ezt suttogetta:

– Sajnos elégtelent kaptam rá!

– Éppen ezért kell nekem! – mondta a

Kisjézus. Mindig hozzám hozd el, ami elégtelenre sikerült.

– És aztán – folytatta a Kisjézus – azt szeretném, ha nekem adnád a tejes bögrédet!

– De épp ma törtem össze! – sopánkodott a kisfiú.

– Éppen ezért akarom, hogy nekem add! – szólt a jászolban fekvő Gyermek. Hozz el mindent nekem, ami az életedben összetört. Én majd éppé teszem.

– Harmadjára – szólt a Kisjézus – a válaszodat szeretném, amelyet édesanyádnak adtál, mikor megkérdezte, hogyan tört el a tejes bögre.

Ekkor elkezdett a kisfiú sírni. Zokogva mondta:

– Édesanyámnak azt mondtam: elejtettem a bögrét. De ez hazugság. Valójában mérgemben vágtam a földhöz.

– Látod – szólt a Kisjézus – éppen ezért akarom a válaszodat is. Hozz el mindent nekem, ami rossz az életedben: hazugságaidat, durcáskodásaidat, bűneidet... Újra meg újra meg akarom bocsátani hibáidat. Kézen akarlak fogni és az utat mutatni neked.

És a Kisjézus a kisfiúra nevetett... És az csak nézett és hallgatott és csodálkozott...

A három király imája

(Mt 2,1-12)

Urunk, hálát adunk neked, hogy napról napra fényedet, csillagodat mutatod nekünk.

Köszönjük, hogy vezetsz minket életünk útján;

vezetsz, mégpedig magad és embertársaink felé.

Sokszor elveszítjük szemünk elől ezt a csillagot;

az élet útvesztői, saját gyengeségeink

vagy a világ kuszasága elhomályosítják.

Viszont ez az aprócska Fény – te magad – tanít is minket.

Arra oktatsz, hogy a környezetünket uraló önzés ellenére

bátran adjunk, ajándékozzunk abból, amink van.

Se többet, se kevesebbet,

de amik vagyunk, azt teljesen.

Taníts minket, hogy ha adunk, akkor kapunk igazán,

hogy nem szegényebbek, hanem általad gazdagabbak leszünk,

ha odaajándékozzuk magunkat. Nyisd meg szemünket,

hogy észrevegyük azokat a testvéreinket,

akik a mi adományainkra várnak: figyelmünkre, jelenlétünkre, időnkre, energiánkra.

Urunk, adj bátorságot, hogy rálépünk az ajándékozó szeretet útjára!

Adj bölcsességet, hogy felismerjük:

„Nagyobb boldogság, adni, mint kapni.” (ApCsel 20,35b).

Ámen.

A SZEPI Press jelenti

Gimnáziumunkban a karácsonyi vakáció utáni első tanítási nap: **2006. január 3.** * * *

A Fedezzük fel Szegedet! Ifjú Ahelytörténészek levelező csapatversenyt 4. alkalommal hirdette meg iskolánk Szeged iskola- és iskolaépület történetéből. December 14-én volt a döntő. 29 középiskolai és 16 általános iskolai csapat jelentkezett rá városi iskolákból. A középiskolai mezőnyben a Széchenyi Gimnázium lett az első, míg az általános iskolások között gimnáziumunk 8. A osztályos csapata (*Dobó Péter, Imre Róbert, Simon Bálint*) szerezte a legtöbb pontot.

Egyre többet TUDOK!

Számos világhírű tudósunk nyilatkozott már akképpen, hogy a tudomány iránti elkötelezettségét egykori középiskolájában szerezte meg. A fiatal korban elsajátított alapvető kutatómódszertani ismeretek, az önálló forráskeresés, elemző-, gyűjtő- és alkotómunka nemcsak hatalmas élményt nyújtottak számukra, de ezzel – s akkor ezt még nem sejtették – jövőjüket, hírnevüket is megalapozták. A *Kutató Diákok Országos Szövetsége* és a *Kutató Diákokért Alapítvány Szövetség* minden ifjú kutató számára lehetőséget biztosít arra, hogy eredményeiről beszélhessen. Az idén összesen az ország négy különböző helyszínén, valamint a Vajdaságban és Erdélyben is megrendezésre került a *Középiskolai Tudományos Diákkörök Regionális Konferenciája*.

A dél-magyarországi találkozót 2005. november 25-26-án, a hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor Református Gimnáziumban bonyolították le. Öt szekcióban összesen 45, többségében igen színvonalas előadás hangzott el, melyből a szakmai bizottságok 15 előadást javasoltak a Tudományos Diákkörök Országos Konferenciájára (TUDOK). Iskolánkat három földrajzos és négy (az idén érettségizett) biológus képviselte, s valamennyien igen jól teljesítettek. A földrajzosok közül *Leél-Óssy Csaba (10.A) Márta Zsolttal (10.A)* közösen végzett barlangfeltárást ismertette *Csillogó mélységben* címmel, mellyel – osztatlan sikert aratva és I. díjat kasszírozva – továbbjutott a 2006. áprilisi, debreceni országos döntőre. *Abt Imre (9.A) A Tisza és dél-alföldi holtágai, Komáromi László (10.B)* pedig a *Császártöltés természeti és társadalomföldrajza* című előadásával igen szépen helytállt, mindketten II. díjat kaptak. Gratulálunk nekik!

Gyóri Ferenc

Adventi ajándék

„Fény vagy te is, lobogj hát,
Melegíts és égess,
Hinned kell, hogy a világ
Teveled is ékes”
(Tóth Árpád)

Iskolánk tanárai és diákjai ezekben a napokban két helyre is elvitték advent karácsonyt váró fényét, melegét. 11-én szombaton a Tanári Kamarakórus a Szatymazi Mozgáskorlátozottak Egyesületének karácsonyi ünnepségén, 15-én csütörtökön pedig iskolai énekkarunk tagjai az alsóvárosi Hajnal utcai szociális otthon lakóinak kedveskedtek irdalmi-zenes karácsonyi műsorral. Nem csak adtunk, hanem kaptunk is. Idős, beteg testvéreink szemében felvillanó meghatódottság, öröm és hála pillantásait hosszú időre emlékezetes karácsonyi ajándékként hoztuk magunkkal. De a finom szatymazi halászlévet, és az alsóvárosi süteményt sem szabad említés nélkül hagynunk.

Több hónapos felkészülés után szentmisén is bemutatkozott iskolánk Tanári Kamarakórusa. Advent 3. vasárnapján lelkes, színvonalas énekükkel tették szebbé közös szentmisénket. Köszönjük mindannyiuknak a szép zenei és lelki élményt. Sikerük és példájuk bárcsak másokat is ösztönözne az örömteli közös éneklésre!

A Szegedi Kórus egyesület először rendezett tizenöt kórus részvételével december 13-án adventi kórushangversenyt a Dómban. Ezen természetesen énekelt iskolánk énekkara is. Az igen rangos mezőnyben énekkarunk jó hírnevéhez méltóan énekelt. A gregorián introitus a *Rorate* mellett két motettát (*Bárdos Szentjeidben csodálandó nagy Isten, Herman Ó dicsérd Isten, hívó nép*) énekeltünk sikerrel.

Lajos István

Budapesti kiruccanás

A 10. B osztály december 10-én Budapestre kirándult. A Magyar Nemzeti Múzeumba látogattak. A *Magyarország története* című kiállítás mellett megnézték a *Rohanjunk a rohanó időkkel – A reklámplakát aranykora* elnevezésű időszaki tárlatot. Az 1885. és 1920. közötti időszak Budapest világvárossá válásának szakasza. A gazdaság fellendülése egyre szükségesebbé tette, hogy a sajtó mellett a reklámplakátok is teret nyerjenek a társadalom kommunikációs rendszerében. A polgári életforma velejárója a kereskedelmi és kulturális reklámigény megnövekedése. Ezt a folyamatot illusztrálja a rendkívül színvonalos

kiállítás. A művelődéstörténet nagyszerű elemei ezek a remekművek: az adott korszak történetének beszédes kiegészítői. Ha 2006. február 16-ig a fővárosban jártok, ki ne hagyjátok!

A nap hátra lévő részében a Csodák Palotájában töltötték az időt kamasz gyerekeket is megörvendeztető izgalmas játékok társaságában.

F. Sz. Á.

PIARISTA BAL

2006. január 13.
18.30 óra

Dugonics András
Piarista Gimnázium
Szeged, Bálint S. u. 14.

Szeretettel hívjuk és várjuk a szülőket, barátokat, támogatókat és öregdiákjainkat! Érdeklődni és belépőt vásárolni a gimnázium titkárságán és a 62/549-090-es telefonszámon lehet.

SZEPÍ

Kalazanciust ünnepeltük

Sokéves hagyományunk a patrocíniumi irodalmi csapatverseny

A zene (B)irodalma címmel irodalmi összeállítást láthattunk

Az ünnepi szentmisén Gyulay Endre püspök úr volt a főcelebráns

Az ünnepség keretében nyílt meg Molnár József festőművész kiállítása

Irodalmi Színpadunk Sík Sándor Mindennevű című versét adta elő

Karinthy Frigyes Az emberke tragédiája c. művét a Mester Tanoda diákjai adták elő

Kádár Levente fotói

„GERMANISTIK”

I dén Mikuláskor került megrendezésre iskolánk házi német versenye. A csapatok két kategóriában indultak. A "kicsik" kategóriájában azok a diákok indultak, akik még csak egy éve tanultak németet, számukra a verseny magyarul zajlott. A "nagyok" kategóriájában azok a diákok indultak, akik legalább két éve tanultak németet, nekik német nyelven zajlott a verseny. A verseny témája Svájc volt. Mindkét kategóriában öt-öt csapat vett részt, és mindegyik csapat három-három diákból állt. A zsűri tagjai Terenyi Erika tanárnő, Nemes Zsuzsanna tanárnő és Dékány Zoltán tanár úr voltak.

A körülbelül két hónapot kaptunk, hogy felkészüljünk a versenyre. December 5-én kellett leadnunk egy A/2-es plakátot, melyen a Svájca legjellemzőbb dolgok szerepeltek. A plakátok a tanári mellett tekinthetők meg.

Mikuláskor sor került az írásbeli tesztre, melyben Svájccal kapcsolatos kérdésekre kellett válaszolni. Voltak becsapós kérdések, pl. melyik várost bombázták a II. világháborúban (habár Svájc független volt, Schaffhausen városát tévedésből lebombázták). Ezután jeleneteket adtunk elő, melyekben Tell Vilmos történetét dolgoztuk fel, szellemes ötletekkel vegyítve.

A verseny győztesei oklevelet és édességet vehettek át (Terenyi tanárnő és Nemes tanárnő tortát sütöttek, de Dékány tanár úr nem), a többiek pedig tapasztalatokkal és sok ismerettel gyarapodtak.

Eredmények:

Kicsik: I. hely (51 pont): Balogh Vendel, Gonda Benjamin, Maróti Péter (8.a), II. hely (47,5 pont): Baksa Csaba, Kustár Ferenc, Zöldy Péter (8.a), III. hely (46,5 pont): holtverseny): Buczkó Balázs, Kiss-Albert Gergely, Szűcs József (10.b) és Kosóczky Ádám, Varga Csanád, Vojnics-Rogics Milán (9.b)
Nagyok: I. hely (61 pont): Hidjapusztay Akos, Kovácsik Antal, Ódor Krisztián (11.b), II. hely (54,5 pont): Fudala Márk, Mikó Gergő, Varga Iván (11.b), III. hely (51 pont): Barna György, Hódi Zoltán, Vancsics Béla (12.b)

Varga Iván 11. B

DEUTSCHE RUBRIK

Előző lapszámunkban megjelent Arno Holz-vers szép tolmácsolása Dukai Balázstól (12. B):

Schwere Trennung
 Du gingst.
 Die Blätter . . . fallen.
 In blaue Dämmerung sinkt
 das Tal.
 Ich starre in die steigenden
 Nebel. . .
 Da,
 einmal noch, aus der Ferne,
 weht dein Tuch.
 Grüße! Grüße!
 Ich strecke sehnsüchtig die
 Arme . . .
 Vorbei.
 Aus den hohen, steilen,
 stumm wie versteint daste-
 henden
 Silberpappeln schreien die
 Stare in den
 Sonnenuntergang!

Nehéz válás
 Elmentél.
 A levelek...hullanak.
 Kék alkonyatba süllyed a
 völgy.
 S én a felszálló ködbe
 révedek...
 Ott,
 még egyszer, a távolban
 integet kendőd.
 Szólitlak! Szólitlak!
 Sóvárogva nyújtom
 kezeim...
 Vége.
 A magasból, meredeken,
 némán mint
 kőszobor
 az alkonyatban, ezüstnyár
 sikolt a csillagokra.

.....
WINTERNACHT
 Verschneit liegt rings die
 ganze Welt,
 Ich hab nichts, was mich
 freuet,
 Verlassen steht ein Baum im
 Feld,
 Hat längst sein Laub ver-
 streuet.
 Der Wind nur geht bei stiller
 Nacht
 und rüttelt an dem Baume.
 Da rührt er seine Wipfel
 sacht

Und redet wie im Traume.
 Er träumt von künftger
 Frühlingszeit,
 Von Grün und
 Quellenrauschen.
 Wo er im neuen Blütenkleid
 Zu Gottes Lob wird
 rauschen.

Joseph Freiherr von
 Eichendorff (1788-1857) téli
 versének fordítását várom a vál-
 lalkozó kedvüektől.

Nemes Zs.

Fejezetek a szegedi kegyes iskola történetéből

1790

Szeptember 26. A rendi gyűlés arról döntött, hogy a szegedi társházban a házfőnökséget és az igazgatóságot elkülönítik. Új igazgatót és házfőnököt neveztek ki.

Kedves Rendtársaim!

Üresen állt a rendházi élesztár, hiányoztak a legszükségesebb eszközök is a tanításhoz. A meglévők rozszantak voltak. Társháznak tetemes az adóssága halmozódott fel, amikor megérkeztem közétek. A városi tanács kérvényemre havi 50 Ft segélyt szavazott meg. Kölcsönt kértem tőletek, hogy a rendház külső adósságaitól úgy meneküljön meg, hogy csak a rendtagok felé legyen tartozása. Hálát adok Istennek, hogy a külvilági szorongatásától megszabadultunk! Köszönöm, testvéreim.

1791 Nagyböjtjében

Dományi Márk házfőnök

Forrás: Dományi Márk köszönő sorai a Historia Domusban - 1791

1792

Október vége. Az 1787. évi török háborúban a piarista társház folyosóján hadi élelmiszert tároltak, az épület megrongálódott, ezért 600 Ft kártérítést kaptak.

LOGICAI OSZTÁLY NÖVENDEKEINEK HÍRLEVELE

Tisztelt Domini, Logikai Osztály Növendékei!

I. Ferencz Apostoli Király engedelmével Szegeden a bölcsészeti tanfolyam elindul. A 6 gimnáziumi osztályt végzetek közül 16 fő jelentkezett a 2 éves liceumi képzésre. Az előadás napjain (hétfő, kedd délelőtt, szerda, péntek és szombat) reggel és délután 2-2 órát tartanak. Oktatott tantárgyak: bölcsészet, történelem (pragmatica, egyháztörténet, magyar irodalom és császárok története) mennyiségtan és physica és gazdaságtan. Az oktatás helyszíne ideiglenesen a társház ebédlője lesz. Az ünnepélyes Veni Sanctet december 11-én a palánki templomban tartják. Az okítás 12-én kezdődik.

Szent András hava, 1792.

Egerváry Ignác rektor

Forrás: KacsapRESS

1793

Február 3. A város a gimnáziumban és liceumban tanító 12 atya ellátására és díjazására évenként biztosított 2600 Ft járandóságot. 1 házfőnök, 1 igazgató, 5 gimnáziumi és 4 bölcsészettanár lesz a társházban. A város egyúttal kötelezettséget vállalt arra nézve is, hogy a nyolc osztály, valamint a rendtagok megfelelőbb elhelyezésére új épületeket állít.

Május 25. Lerakták a gimnázium alapkövét. Egy tömbben épült fel a plébánia, a gimnázium és a liceum. A 15.000 forintba kerülő új épület párját ritkító s még a legtúlzobb követelményeket is kielégítő iskolaépület volt.

Az 1793-ban felépült Főgimnázium épülete az Oskola utca felől

Július 15. Egerváry igazgatót az uralkodócsalád ellen lázítással vádolják be: 1. az uralkodó a nemzet szabadságát elvette, a népet a szolgáltságban tartja; 2. francia röplapokat rejteget, azokat magyarra fordítva a nép között terjeszti; 3. párviadalban vett részt. A vádiratot a nádori testület elvette.

1794-ES BEADVÁNY A VÁROSI OKTATÁSI OMBUDSMANHOZ – A VÁD (Részlet)

A liceumi ifjúság jogait taposta sárba Bielek pater úr. Nem adta meg az Urak (Domini) címzést, némelyek tettét képes volt gyermekjogokat sértő módon suhancokhoz illőnek minősíteni. Szüntelenül magyaráz diktálás helyett. A tanári kar túlságosan szigorú, nem hagy időt szórakozásra.

Forrás: KacsapRESS

1799

Június 11. Dugonics Ádám polgármester, Egerváry igazgató és a rendfőnök szerződést kötött. A kegyes rendet kéri fel a város rajziskola működtetésére. A piaristák adják a rajztanárt, aki a várostól (250+50 Ft) tiszteletdíjat, 6 öl tűzifát kap. A rajzterem (4 alkalmas terem) bútorzatát a város biztosítja.

December 11. Megnyílt a rajziskola. Az első rajztanár Illyés Ágoston volt.

1800

Az év folyamán a régi gimnáziumi épületből átalakított plébániát részben újjáépítve, megtoldva, a gimnáziummal egy tető alá hozva az elemi iskolák számára átadták. Ennek emeleti részében nyert végső elhelyezést a rajziskola 1809 augusztusában.

1805

Tel idején a szél a „Hatrongyos” tetejének egy részét az utcára lökte.

1807

A II. Ratio Educationis rendelete értelmében a 3. elemi osztály első gimnáziumi osztály lett. A piarista iskola ezt az évfolyamot csak 1832-ben vette át, így hatosztályos nagygimnáziumi képzés lett Szegeden.

1809

Tavasszal megjavították a társház és a sekrestye tetejét. A könyvtár és az egyházi ruhák egy része a becsöpögő víztől átnedvesedett.

1810

Augusztus 23. A Hatrongyos bontását kezdték el.

Károlyi Attila

John Lennon (1940 - 1980)

65 éve született és 25 éve lőtték le John Lennont a legendás Beatles együttes alapítóját, a 60-as, 70-es évek egyik legmeghatározóbb, emblematikus alakját. 1962 és 1970 között több száz dalt írt Paul McCartney-val, közülük számos felkerült a világ vezető slágerlistáira. Yoko Ono-val kötött házassága után, a Beatles feloszlásával szólókarriert kezdett. 1980. december 8-án New York-i otthona előtt Mark David Chapman lelötte. A hetvenes években a zene mellett fokozottan fordult az avantgard képzőművészet, a film és az irodalom világa felé. Kevésbé ismert műveiből kötöttünk egy csokrákat halálának negyedszázados évfordulóján.

BODRI, JÓ KUTYUS

Vau! Vau! - ki jő? mi tünde lény?
A Négylábú Barát!
„Vau-vau” intézi lámpafény-
holdhoz vonzulatát.
Kutyuli-Kuty,
farkincád csóvikáld!
Derék Kutyus, el ne aludj

míg el nem altatunk úgy végleg majd
három körül egy injekcióval, jó Bodri

NÉLKÜLDÖGÉLTEM

Nélküldögéltem egy fa'latt,
öntelten s dagin.
Egy kised hölgy dallva fakadt
- totál nem láttam én.

Fülnéztem, sőt az égre föl:
a hang forrása vé-
gett: ámde bármint tündököl,
s bármint tűvé tevé

az elme: „Jőjj! Szólj! Mit hülyítsz?”
- eként zagyaló -
„e fán lappangni hülye vicc.”
- ám ő nem jó elő.

Többórahosszt eláztatott
ez agyalágy zene,
majd, fölkelvén, látom legott:
hölgylátvány szálnyi se.

Ám hirtelen úgy gondolom:
egy ágacsán - ez az! -
torkaszakadtából dalol
egy pinduri malac!

„S még Kiseded Hölgynek véltelek”
- rötyögtem - „nos, sebaj.”
Fölállt a hölgy s jól meg lépett:
elröppent, mint a dal.

A TÖRPEPAPAGÁJ

Van egy kis papagájom:
ő igaz cimborám.
Utam rég vele járom
S remélem, mindig is ám!

Jeffrey a papagájom
(azért neveztem úgy,
mert J. a nagypapagájom,
kinek is agya húgy.)

Akik nem csípi őket
- sárga kis vackokat -
papagájlevest főznek,
táplálván macskokat.

Bácsikám élt ily kosztan
(a 'gáj szép volt s kövér)
- bögtem és leRonnieztam;
ám láttam mit sem ér:

bár csikám Arthur volna,
füttyült reá. - Bement
egy állathobbyboltba

és sorba mindent benyelt.
(Orvok néztek beléje
egészségügyileg;
holtan se más vala béle:
egy állatsereglet...)

Csí-z és/vagy -csereg Jeffrey,
ha hozzá benyitok
s rántottájába szeletnyi
kanálkát aprítok.

Dalol, mint más: ha hármak
(trió) tagja lehet.
Bekapcsolom vasárnap
és: nem mond híreket.

Néha röpdös a szobámban,
ágyamra ül (vagy áll?)
s ha boldog, hát vidáman
a fejemrekakál.

Most diétázik - bíz itt
mértéktelen zaba -
s mondták, ha tovább hízik:
mankóval kell szállnia...

Jó balhé lenne, nemde
a (zi)mankós madár(d):
halom ember betegre
röhhentené magát.

Ilyen pap-aggályom:
sárga és elhízott
- jobb, mint az apagájom
(32 vagyok.)

(Fodor Ákos fordításai)

A MOGORVOSNÁL (AT THE DENIS)

Hölgyem: Egy üres fogam van, mely nagyon szenved engem.

Uram: Hanyatoljon le amaz lábasszékbe, hölgyem, s tátsa ki ajkát! Az ön szájüregében egyetlen fok sincs immár!

Hölgyem: Ólaj! Hiszen még nemrég is nyolc fogalmam volt (maradt).

Uram: Így hát nyolevanhármát veszített meg.

Hölgyem: Letehetetlen!

Uram: Köztudományos lény, hogy az embernek négy tetsző, tíz esőrlő foka van és két szeme, ami összesen hetvenkedő.

Hölgyem: De hát hiszen én mindent elköveztem fogaim kímérésére.

Uram: Tehetségés! De mihasztalan.

Hölgyem: Ó! Miért is nem inzultáltam önnel korábban?

Uram: Már véső - most vagy Soma.

Hölgyem: Kihúzza tehát?

Uram: Nem, asszonyom, hanem gyökeresztül kiírom.

Hölgyem: Hiszen az roppantóan fűj!

Uram: Padlássam! - Reccs! Tessék, összenyom, itt van.

Hölgyem: De uram, én azt a fogat meg akartam (meg szerte-
len volna) tartani.

Uram: Pedig már egészen ordas volt és korhatár.

Hölgyem: Jézusmánia, csakhamar nem lesz, amivel egyek.

Uram: Ingyen kaphat grümplett fogsort a betegpiszkosítótól.
Utána harminc érvet leragadhat.

Hölgyem: (Félre) Harminc érvet; (Fenn) Uram, rá vagyok
beszélvédo.

Nyúzza ki az összeset.

Uram: Oké. Aida.

(Révbíró Tamás fordítása)

A Megtestesülés ünnepére

Hadd meséljek el egy apró történetet arról, ahogy egyszer Isten visszarángatott a földre. Meg kell hagyni, jól ért hozzá.

A téli vakációt családotul Cornwallban töltöttük. Régi álmunk volt ez. December eleje volt, odakint dermesztő hideg, ám a napfény mégis kölcsönzött valami különös hangulatot a tájnak, beragyogta a vidéket. Kicsi, fehér bérelt házunk az északi part festői szépségű részére nézett. Ezt a partszakaszt olyan teremtő alkotta, aki elegendő időt szánt a munkára, és akinek elég éles szeme van a részletekhez.

Egyik nap a hosszan tartó és bőséges reggeli után a létező összes fellelhető meleg ruhát magunkra öltöttük, hogy azután, mint valami úrhajócsapat, sétára induljunk a metsző hidegben. Új útvonalat választottunk. Ki a fehér kertkapun, a szélfúttá, acélzöld mezőn át, egy néhány száz méterrel arrébb kinyúló szikla felé tartottunk. Mögötte, a végeláthatatlan tenger hullámai egybemosódtak a szürkés-kék égbolttal.

Én a nyolcéves Matthew-val mentem, aki minden megszólalását kérdéssel kezdte. Feleségem, Bridget – az életkorához képest igen mély gondolatokkal foglalkozó – négyéves Joseph-fel követett minket. A legkisebb, a két éves David örömmel kiabálva, a sirályokat riogatva rohagált előttünk. A madarak felröppentek, pár percig köröztek körülöttünk, és hihetetlen légi mutatványokat adtak elő, a lehető legnagyobb természetességgel.

Nem sokkal a szikla előtt elégedetten állapítottam meg: valamennyien boldogok vagyunk. Bár jó családot alkotunk, nem esik meg gyakran, hogy egyszerre mindannyian ezt mondhatjuk el magunkról. Nagyon kemény munka egy öttagú családot boldoggá tenni. Olyan ez, mint amikor a cirkuszi mutatványban az akrobata több tányért pörget egyszerre egy-egy hosszú pálcá tetején, miközben folyton rohagálnia kell, hogy lendületben tartsa őket. Az egyetlen különbség csupán annyi, hogy egy

család esetében nem lehet megállni, és meghajolni. Az ember egyfolytában rohagál, és fáradt. A vakációk mindig jó lehetőséget adtak Bridgetnek és nekem, hogy egy kicsit magunkra figyeljünk, és átgondolhassuk, miképpen lehet mozgásban tartani a tényérokot.

Elértük a szikla peremét. Lenn, messze alattunk, egy tengerformálta sziklák által körbevett, patkó alakú, az általam valaha is látott leggyönyörűbb öböl tárult elénk. Tökéletes forma, tökéletes tenger, tökéletes homokpad, tökéletes szikla. Lemenni azonban nem lehetett. Nem vehettük birtokba. Csak lenézni tudtunk rá. Ahogy ott álltam, és a hullám éppen visszahúzódott, arra gondoltam, ez minden bizonnyal Isten egyik legjobban sikerült alkotása.

Amint ott csodáltam a világnak ezt az eldugott sarkát, minden másról megfeledkeztem. Hirtelen nagyon büszke lettem arra, hogy ugyanahhoz a világhoz tartozom, ahova a hatalmasan csillogó tenger, a kék-fehérben játszó égbolt és a szilárd, elszórt sziklák. Ezek Isten szimbólumai. Hatalmasak, csodálatosak, fennkölték, vágyat ébresztők, ugyanakkor mégis lehetetlen egy kicsit is birtokba venni vagy lélni őket. Nem tudtam magamhoz térni a csodálattól...

– Papa, pisilni kell!

Legkisebb fiam hangja azonnali beavatkozást követelve hasított bele magamba felejtkezésembe. David arca elárulta, hogy a tragédia hamarosan bekövetkezik. Ahogy megpróbáltam szkafanderszerű öltözékéből kihámozni, hogy a művelethez szükséges megfelelő állapotba kerülhessen, szinte felháborodottan fordultam Istenhez.

– Istenem, te tudod a legjobban - kezdtem -, milyen kevés időm van pihenni, és élvezni bármilyen szépséget. Miért kell leszállnom ide, és ilyen kicsinyes problémákkal foglalkoznom?

– Mert én is ezt tettem – felelte Isten.

Adrian Plass: Növekedésem kínjai, HARMAT 2002.

Karácsonyi fűszerek

- Amikor találkozol egy ismerősséddel, először is kívánj neki boldog karácsonyt.
- Ha van egy kellemetlen szomszédod, csengess be hozzá egy tálca karácsonyi finomsággal.
- Azokat a teendőidet, amelyek nem életbevágóan fontosak, halaszd el januárra.
- Sose válassz fenyőfát sötétedés után.
- Az ünnepek alatt békülj ki egy haragosoddal.
- Azt a fenyőfát válaszd, amelyikre legelőször azt mondtad, túl nagy.
- Ne ess kétségbe, ha pénzügyileg nem állsz a helyzet magaslatán. Gondolj csak vissza: azokat a karácsonyokat őrizted meg szívedben a legkedvesebb emlékként, amikor alig volt pénzed.
- Miközben a karácsonyi süteményt készíted, szóljon a háttérben a Csendes éj.
- Hagyd azt a problémát, amelyet úgyse tudsz megoldani. Élvezd az ünnepeket.
- Vigyél be az öregek otthonába egy nagy tál karácsonyi süteményt.
- Az ünnepek alatt gondoldj a madarakra is. Szórj madáreleséget a konyhaablakba, vagy kötözz szalonnát a közeli fákra.

- Ne halaszd az utolsó pillanatra az ajándékok becsomagolását, ahogy megvitted, csomagold be őket.
- Ne törődj azzal, ha hamisan énekeled a karácsonyi dalokat. Énekelj.
- Este, amikor hazaérsz, lámpa helyett gyújts gyertyát.
- Ne feledd: minél drágább egy játék, a gyerekeid annál inkább a dobozával szeretnének játszani.
- Ha valamelyik családtagodon látod, hogy fáradt vagy rosszkedvű, öleld át.
- Menj el az éjfél misére.
- Időben keresd elő a karácsonyfatalpat.
- Ne feledd: a karácsonyi nagytakarítás nem kötelező.
- Az ünnepek alatt nézd el családodnak azokat az apró hibákat, amelyekért máskor robbansz.
- Ha van valakid a temetőben, menj ki hozzá szenteste délután. Tegyél a sírjára egy ágat a karácsonyfátokból és egy szaloncukrot.
- Vágd a sutba az aggodalmaidat. Karácsonykor a giccses is szép.
- Adj szerényen, fogadj nagylelkűen.
- Légy türelmes a pároddal az ünnepek alatt. A humor mindig átsegít a nehéz helyzeteken.

- Ha úgy érzed, kezdesz szétzuhanni az ünnep előtti rohagálásban, ülj be öt percre egy templomba, és a meghitt csendben merengj el a karácsony igazi jelentésén.
- Karácsonykor ne szégyeld a könnyeidet.
- Ne felejtst: ha minden otthonban béke van, béke lesz a világon is.
- Légy kedves az eladókkal: valószínűleg kimerültebbek, mint te.
- Ha telefonon beszélsz egy ügyintézővel, kívánj neki boldog karácsonyt. Neked semmibe se kerül, ő pedig talán megteszi, amit szeretnél.
- Nem az ajándékoktól válik ünnepivé a hangulat, hanem tőled.
- Vedd meg valakinek ajándékba, amit a legszívesebben magadnak vennél meg.
- Nézz végig a családodon, és örülj az életnek.
- A legnagyobb ajándék, hogy embernek születted, és részed lehet a karácsony ünnepében.
- Szenteste kapcsolj ki a tévét.
- Újév napján gyújts három gyertyát és gondoldj arra a három legjobb dologra, amely az elmúlt évben történt veled.

(Forrás: Brown & Peel: Kis könyv karácsonyra)

Karácsonyi elmélkedés

Hát akkor ezzel kezdem az idei karácsonyi éneket, hogy Erdély nekem Izrael. A csonka ország is Izrael, s ahol a szó magyarul hangzik a Kárpát-medencében vagy azon kívül, Moldvában – az nekem mind, mind Izrael. Menjetek csak Izrael házának elveszett juhaihoz! – mondta a tanítványoknak Jézus, aki nem szír, egyiptomi vagy perzsa volt, hanem éppen zsidó. Azonos alapon, kötelességen-jogon, sorson-küldetésen – kell mondanom tanítványtársaimnak: Menjünk csak Attila-Csaba-Álmos-Árpád elveszett juhaihoz. Majd mehetünk másokhoz is, ha a mieinket a vállunkon már hazahoztuk. Siessünk, nem sok időnk van rá. Haldoklik. Kimúlhat még ebben a században. Mi baja? Nem tol gyerekkocsit, helyette ölebet sétáltat.

Az előrejelzések szerint a század közepére hat és fél millió ember él ebben az országban, legfeljebb kilenc millió, és nincs előrejelzés arról, hogy lesz-e még a század végére akár egyetlen millió is, aki még magyarul beszél. Szüleim hét gyereknek adtak életet. A hét gyerektől – megházasodva, tehát tizennégy embertől – született hét gyerek. Ez a hét unoka – megházasodva, tehát ismét 14 személy – eddig elé hét utódot mutat. A századfordulóban született szüleimnél két életből lett hét élet, az utánuk jövőknél 14 életből lett – ugyanennyi. Szüleim megháromfélszereztek az életet, az utánuk jövők meg csak felényi életet adtak tovább; felét annak, amit kaptak. Általánosítva: a gyerekek 10 millió magyarból ötöt csináltak, az unokák 5 millióból kettő és felet – két nemzedék alatt.

Az életnek törvényei vannak. Ez előtt két-három évvel a rádió bement, hogy három beiskolázott gyermekből országunkban egy már roma. Ezt az egyharmadnyi iskolást mondjuk (nem tudjuk pontosan mennyi, de legfeljebb) 900 ezer roma szülő adta. Tízszer ennyi nem-roma szülő (9 millió) adta a kétharmadnyi iskolást. Egyből lett egyharmad, tízből lett kétharmad. Ötször szaporább a roma-társadalom a nem-románál. Ezek a gyerekek századunk huszas-harmincas éveiben szülik a következő nemzedéket; s a statisztika törvényei szerint a beiskolázott gyermekeknek már legalább a kétharmada lesz roma.

Az életnek törvényei vannak. Az 1920. évi békeszerződés Csehszlovákiának ítélt hazánkból 4 millió embert. Ebből 1,1 millió volt a magyar és 1,7 millió volt szlovák. Jelenleg Szlovákiában él 5 millió ember, s ebből fél millió a magyar. A többség asszimilál. A magyar többség is. A Magyarországon 1880-ban a lakosság 46,6 %-a vallotta magát magyarnak, harminc év múltán, 1910-ben 54,5 volt ez a %.

Összerakom e két törvényt, s azt mondom, hogy a század második felében a magyarság csonka országunkban is, jó esetben, harcolni fog kisebbségként fennmaradásáért. Nem jó esetben pedig feladja nyelvét, s beolvad a roma-társadalomba.

Kérdezhetjük, hogy mi történt, mi történik itt? Válaszolok: jobban szeretjük a pénzt, mint az életet. Előbb a kocsit mint a kicsi – ezzel indult meg a folyamat a 60-as években, s ez az életellenes gondolkodás képes végezni egy század alatt egy nemzettel.

Erre gondoltam, amikor azt mondtam, hogy Magyarország elveszett juhaihoz vagyok küldve, amíg még van magyar. Ha nem lesz már magyar, én se leszek magyar. Magyarnak lenni – ezt nem lehet egyes számban csinálni.

Az állítja le ezt a folyamatot, akinek nem az életszínvonal az Istene. Aki pedig tud egy olyan kereszténységről, amelyben nyugodtan lehet az élet-színvonalat imádni, az nem ismeri Jézust, aki azt mondja, hogy nem lehet az Istennek és a Mammonnak is szolgálni.

Prédikálni meg teljesen felesleges. Gyereket kell csinálnia annak, aki nem a nemzethalálra szavaz. Hogyan lehet a Királyék, Vinczések, Márcziak, Pálincások, Gyombolaiak, Bajnokok, Dévaiak, a 7-16 évesek, meg a többiek hagyományát folytatni, erről gondolkodhatunk, s eredményre is juthatunk.

Miféle karácsonyi elmélkedés ez? Az egyetlen, amely nem sérti Jézust. És nem is sért senkit, aki lát. Látja a betlehemi istálló nyomorúságát, szegénységét. Luxusban nem lehet Jézus követőjének lenni. Hogyan lehet elkerülnünk, hogy egy luxus felé menetelő társadalomban mi ne luxus irányában meneteljünk – ez az a rejtvény, amit meg kell fejtenünk. Aki verset ír, erről írjon! Aki zenét szerez, erről énekeljen! Aki kereszténységről beszél, erről beszéljen! Aki misztikára törekszik, el ne feledkezzék a gyerekek tisztába tevéséről. Mária, Jézus anyja sok gyereket tett tisztába. Aki álmodik Isten új népéről, arról álmodjék mindenekelőtt, hogy ennek a népnek meg kell előbb születnie. Mindenki tehet valamit. Aki már nem tud szülni, fogadhat házába akár tíz gyereket is, és lehet főállású anyja. Egyet nem tehet. Azt, amit a magyar társadalom tesz. Fut az első, a második, a ki-tudja-hányadik-havi száz-ezerért. Nehogy majd az infarktus állítsa meg őt!

Imádkozzunk az átokfutókért: *Betlehemi Gyerme, magyarázd meg a futóknak, hogy csak a szegényeknél lehet békére meg örömrre találni, hogy csak náluk vesz lakást az Isten. Amen.*

Bulányi György SP

Betlehemi Láng a piaristáknál

Dicsőség a magasságban Istennek és a földön békesség a jóakarató embereknek! Ezt zengték az angyalok azon az éjszakán, amelyen üdvözítőnk megszületett. Fény érkezett a sötétségbe. Úgy ahogy a fény hiánya jelenti a sötétséget, az Isten akaratát nem követő emberek is a bűnt csempésztek be szívükbe eltávolodva nem csak Teremtőjüktől, hanem egymástól, sőt önmaguktól is. Ezt a békétlenséget jött kiigazítani az emberséget magára öltő Isten fia. A világ világossága megtestesült, hogy betöltse a sötétséget

Atyja akaratát követve mindenben. Ezt az örömhírt szeretnék a cserkészek kézzel fogható módon az emberek elé tárni.

A Betlehemi Láng fénye Karácsonykor szerte Európát bevilágítja. Fényességet, melegséget, szeretetet visz a templomokba, az otthonokba, a szívekbe.

1986 óta minden december derekán Betlehemben, a Születés-kápolna mécseséről gyertyát gyűjtanak, és elindul a Láng féltve-vigyázva, továbbadva kézről-kézre, viharlámpásról-viharlámpásra, előbb repülőben, majd vonatokon, biciklisen, gyalogosan, hogy karácsony estéjére eljuthasson bazilikákba és kis fatemplomokba egyaránt.

Így vonul, vándorol a Láng, az osztrák cserkészektől a magyarországi cserkészekhez, tőlük Felvidék, Délvidék, Kárpátalja magyarlakta területeire, át a pirosvonalas határokon. Az idén december 10-én került sor az ünnepélyes Lángosztásra Bécsben. A Márton Áron cserkészcsapatnak köszönhetően a piaristák új templomába is megérkezik a Láng. A cserkészek minden évben igyekeznek Karácsony előtt eljuttatni minden templomhoz, közösséghez a Lángot, s a karácsony estében-éjszakában a reszketeg kis fények elindulnak majd a gyertyákkal, mécsesekkel az otthonok felé...

Molnár Lehel

A munka Isten ajándéka

Beszélgetés Oberfrank Pál színművésszel

Tudtuk, hová vezet majd az utunk. S lám, most nagyon büszke vagyok, hogy ismerem őt, hogy közös a múltunk, hogy annyi örömet és izgalmat éltünk át együtt, és remélem, a jövőnk is összetart majd minket.

Mi a legmeghatározóbb hozadéka számodra a piarista nevelésnek?

A közösségben való gondolkodás, a másokért való lemondás és munka, a kitartás, a hit, az összetartozás, a felelősség érzése – és ezek minden nappal erősebben élnek bennem, átélve nap mint nap ezek szükségét.

Hogyan kerültél kapcsolatba a színjátszással? Hogyan érlelődött hivatásod?

Sokat köszönhetek osztályfőnökömnek, *Takáts Ervin* tanár úrnak, aki a Piarista Színpadon sok főszerepet bízott rám, és már ott érezhettem a színház varázsát, egy átélt pillanat, szerep különleges élményét. Mindig is motoszkaált bennem a vágy, de viszonylag későn határoztam el magam, mert félttem. Huszonkét éves koromban adtam egy esélyt magamnak, s *Marton László* osztályába kerültem, aki maga is piarista diák volt. Később, mint a Vígszínház igazgatója, leszerződttetett 1991-ben.

Játszottál számtalan szerzőtől, megannyi alakot formáltál. Van egy színésznek kedvence, esetleg kevésbé kedvelt, netán utált szerepe?

Általában szeretem a játszott szerepeimet, bár van néhány korábban készült előadás, melyekben nem találtam magamra igazán, és ezekre nehéz ráhangolódnom. És külön kategóriát jelentenek azok a munkák, melyeket saját elhatározásból, s különösen a mi értékeink felmutatása céljából készítettünk.

Te magad is piarista diák voltál. Osztálytársa egykori igazgatóknak, a jelenlegi tartományfőnököknek, *Urban József* tanár úrnak. Van-e emlékeid között közös diákélmény?

Józsival – mi így hívtuk – már a gimnázium előtt ismertük egymást, hiszen szinte egy utcában laktunk, együtt ministráltunk a Jézus Szíve templomban a jezsuitáknál, s mise után sokszor beszélgettünk, mint bármely más tizenéves, akik nem

Filmen és színpadon egyaránt dolgoztál világsztárokkal. *Gerard Depardieu, Robert Redford, Brad Pitt, Maria Morgenstern*. Milyen egy nemzetközi ismertségű sztárral dolgozni? Munka közben is „sztárok”?

Ezeket a munkákat valóban mindig Isten ajándékának tekintetem. Megerősítő és presztízsnövelő találkozások voltak ezek. Egyfajta elismerést is jelent, amikor egy külföldi, neves rendező alkalmasnak talál, sőt ragaszkodik is személyemhez. Különös élmény volt Morgensternnel dolgozni színpadon. Ezek mellett a sztárok mellett az ember maga is megemelkedik kissé, és ők nem viselkedtek sztárokként, viszont nagyon felkészültek voltak, tudatosak, határozottak, hiszen nem engedhetik meg maguknak a fáradtságot, csüggedést, készületlenséget.

Kikerülhetetlen, hogy a *Sacra Coronáról* kérdezzek. A film kapott hideget, meleget egyaránt. Akkoriban gyakran nyilatkoztad, hogy Géza személye nagyon közel áll Hozzád. Kiemelkedő állomása ez a szerep pályádnak?

Sajnos ma egy magyar színész számára minden szerep, s főleg filmszerep kiemelkedő állomást jelent, hiszen a filmgyártás haldoklik. Amikor megkaptam a szerepet, elsírtam magam. Nagy ajándék volt ez a Gondviseléstől, még akkor is, ha vannak akik ezt nem nézték jó szemmel. De ez Magyarország...

Csak egy éjszakára...! Ez a címe annak az előadásnak, amit december 1-jén adtatok elő iskolánkban. Hogyan született ez az összeállítás?

Takaró Mihály irodalomtörténésszel egy Wass Albert-est után találkoztam. Akkor mondtam neki, hogy csináljunk előadásokat, melyekben azt az értékvilágot képviselhetjük, melyben hiszünk, melyet nem láthat, hallhat ma a közönség, mely katarzist, megtisztulást, a lélek emelkedését szolgálja. Ő válogatta az előadásunk anyagát, már a következő is összeállt Isten az irodalomban témakörben, feleségem, *Juhász Róza* és barátom, *Gados Béla* a játszópartasak.

Gyakorló családapa vagy. Feleséged is színművész. Közeleg a Karácsony. Hogyan készülsz az ünnepre?

Ez lesz az első alkalom, amikor a gyerekekkel együtt közösen díszítjük a fát, főzünk és készülnünk mindennel. Nagyon várom. Bár addig sok előadás lesz még. És az ünnepek alatt is dolgozni kell. De az a csodálatos plébániai közösség, melybe tartozunk, kárpótol bennünket mindenért.

SzePiPRESS

Csak egy éjszakára...
Oberfrank Pál és Takaró Mihály
Fotó: Kádár Levente

A második sárkányfej: a fősvénység. Még alig végeztem az első sárkányfejjel, s máris egy újabb tűnik fel. Micsoda pénzéhes pofa! Még a fogai is aranyból vannak. És ráadásul kényes! Nem szereti, ha viccet csinálnak belőle. Pedig jó fegyver a nevetés bármely sárkányfej ellen! Fősvénység. Ellenszere a nagylelkűség.

Szent György

Az aranygyűjtő remete

Réges-régen, mikor még a Duna vízében aranyhalak úszkáltak és úgy nyüzsögtek, hogy több volt a hal, mint a hajladozó, karesú nádszál, mikor még aranyhalak termettek a szigetek tündérkertes gyümölcsöseiben, élt egy szegényes vízparti kunyhóban egy nagyon öreg ember. Ennek az öregembernek nem kellett sem asszony, sem gyerek, de még szomszédok sem, mert úgy félt az emberektől, mint az ördög a tömjénfüsttől. Azért félt az emberektől, mert mindig attól rettegett, hogy meglopják.

Volt is oka a rettegésre. Szegényes kunyhójának pincéje tele volt nehéz kincessel, csillogó arannyal, ládába gyűjtött aranyporral és garmadába rakott aranygöngyökkel. Fiatalságától kezdve gyűjtögette a kincseket. Rongyokban járt, fagyókereken, vadmadarak tojásán, mindenféle szedett-vedett táplálékon tengette életét csak azért, hogy ne legyen kénytelen valamit is kincseiből elvesztegetni.

Olyan furfangos észjárással szaporította a sok aranyat, hogy senki sem tudta volna utánozni. Napestig a folyó partján állott, és ásta, túrta, válogatta, mosta a homokot. Estére kelve mindig egy tarisznya aranyporral meg aranykavicsal tért haza. Ha a hálóját kivetette, az megtelt aranyhalakkal, és mikor hazavitte őket, leszedte róluk egyenként az aranypikkelyeket, hát uramfia, azok is mind aranypénzzé változtak!

Egyszer egy fáradt vándor érkezett az öreg kunyhójához. Bekopogtatott és szállást kért éjszakára. A gazda elutasította, nem adott neki sem egy sarkot, sem egy köteg szalmát, hogy magát kipihenhesse. Akkor a vándor egy falat kenyeret kért, hogy éhségét csillapítsa.

A kunyhó gazdája ezt sem adott, csak tuszkolta kifelé a küszöbről a jövevényt.

– Legalább egy ital vizet adjon bátyám, mert itt a poshadt vizek között megvesz a szomjúság.

– Nincs nekem kútvizem, magam is a vadvizekből iszom. Iparkodj tovább, mert ha meglátom, hogy itt a közelben ácsorogsz, ráderesztem az ebeimet!

A vándor szomorúan elkullogott, de másnap megint csak ott termett a kunyhó előtt úgy alkonyattájban.

– Adj egy kis zugot szállásnak...

– Nem adok.

– Adj egy falat kenyeret...

– Nem adok.

– Adj egy korty ivóvizet...

– Nem adok.

De már emelte is az öreg a fejszét, és azzal akart nekitámadni a jövevénynek. A vándor azonban szelíd hangon kérte.

– Ne üzz el magadtól, jótett helyébe jót várj. Látod, én tudom, hogy a te pincéd tele van arannyal. Ha befogadsz, szaporítom az aranyaidat, de ha elkergetsz, elpusztulsz te is, meg a kincseid is.

Mikor kimondta a vándor az utolsó szót, az öregember kétségbeesésében, hogy valaki tud kincseiről, vak dühvel vágott a vándor fejéhez a nehéz fejszével. De a fejsze vasa csak levegőt talált, és mélyen belecsapódott a földbe. A vándor eltűnt, mint ködpárna a napon. Nagy erőlködéssel, verejtékezve húzta ki a zsupori öreg a fejszét a földből, de amint kihúzta, a támadt nyíláson át vastag forrás bugyborékol fel a talajból, és pár szempillantás alatt olyan árvízzé dagadt, hogy a hullámok elnyelték az öregembert.

A víz egészen szétmosta az épületet, hogy többé még a nyomát sem lehetett megtalálni, és szétmosta a kincseket is, a vizek fenekére, a szívtelen ember csontjaival együtt.

Ruff Andor gyűjtése, Mosonmagyaróvár, 1938

MÁS NYELVÉBEN A SZÁLKÁT

Bekopog a skót az orvoshoz.

– Doktor úr! Nézze már meg a nyelvemet! Belement egy száalka.

– Száalka a nyelvébe? Hogyan?

– Úgy, hogy egy korty whisky kiloccsant a padlóra.

SOKAT KERESNI

– Akarsz-e sokat keresni?

– Igen.

– Jó, akkor majd jól elbújok...

KOPLALÓMŰVÉSZ

Vándorcirkusz érkezik Kilmarnockba. Őles plakát adja tudtul a nagy attrakciót: a világhírű koplalóművész is fel lép, aki egy hónapot is kibír étlen-szomjan. Tolonganak a skót polgárok a hirdetőtábla előtt – de jegyet a cirkuszba senki se vált.

Viszont a művésznap másnap több ezer házassági ajánlatot kap...

A FÁRADTSÁG OKA

– Tegnap öt percig pingpongoztunk. Úgy elfáradtam, hogy még most is reszketnek a lábaim – meséli a skót.

– Ugyan, ne tréfáljon! Hogyan lehet attól így elfáradni?

– Na hallja! Játszott maga már másodmagában egy ütővel?

JÓL MEGJÁRTA

Egy kőművesmester régóta egy jóhírű építkezési vállalatnál dolgozott. A tulajdonos megbízta, hogy építsen saját terve szerint egy szép villát, legalább 300 négyzetméter lakóterülettel. Ott építhetett, ahol legjobban tetszett neki, és a kivitelezés összegében is szabad kezét kapott.

A munka gyorsan elkezdődött. A kőművesmester azonban visszaélt a tulajdonos bizalmával. Harmadosztályú építkezési anyagot használt, alacsony bérért képzetlen munkásokkal dolgoztatott, és az építkezési összeg jelentős részét eltette.

Amikor a munkát befejezték, a kőműves ünnepség keretében átnyújtotta a tulajdonosnak az új villa kulcsát.

Dicsérő szavak és még nagyobb elismerés közepette a tulajdonos az építész kezét szorongatva így szólt:

– Ez a villa a vállalat ajándéka, Önnek, kedves mester, fáradhatatlan munkásságáért!

Forrás: Óvári sárkánykönyv

Matusz Péter grafikája

Tél eleji szellemi táplálékaink

Patrocíniumkor, november 25-én nyílt meg Molnár József képzőművész kiállítása az aulánkban. A képek már az újonnan elkészült paravánrendszerre kerültek föl. Előtte, a patrocíniumi ünnepi szentmise alkalmával lettek fölszentelve üvegmozaik képei a templomtérben, mely mozaik alkotások egyaránt fontos – mondhatnánk, karakteres – részét képezik alkotói pályájának.

Huszonkilenc munkáját láthattuk kiállítva, amelyek hat évtizedes művészi pályájának különböző időszakaiból valók. Festészetére a személyesen meg tapasztalt világának őszinte ábrázolása a jellemző és nem a naprakész divatok megszabta meghökkenésen és az izmusok lehangoló nagytmondásán alapuló hozzáállás.

Molnár József festőművész

Ismert festészeti témákat örökített meg különböző hangulatban és festői föl-fogásban. Mindenki találhatott a képek között kedvére valót. Köszönjük Józsi bácsi!

December 1-jén este egy különleges atmoszférájú és hatalmas erejű irodalmi előadással vette kezdetét nálunk kará-

Juhász Róza és Gados Béla a *Csak egy éjszakára...!* című összeállításban csony hava. *Takaró Mihály* irodalomtörténész kalauzolt bennünket a XX. század első felének szégyenletes módon elhallgatott magyar irodalmában a *Csak egy éjszakára...!* című kamaradarabban. Gyóni Géza, Dsida Jenő, Tompa László, Reményik Sándor, Wass Albert, Áprily Lajos, Nyíró József és Herczeg Ferenc műveit Juhász Róza, Gados Béla és a valamikori piarista diák, Oberfrank Pál adták elő frenetikus átéléssel, jó rendezésben. A Madách, a Bárka és a Vígszínház színművészei szinte elégték a színpadon, mely tűz minket is megperzselt. Engem legalább is igen. Tömött sorokat érdemeltek volna a nézőtéren. Remélem, hogy az ehhez fogható előadások a jövőben telt házzal mennek majd és tanáraink, diákjaink is meg fogják ezeket tisztelni jelenlétükkel.

Nálunk koncertezett a Tatros

December 10-én egy nemzetközi hírű csángó zenekar, a TATROS együttes koncertezett és tartott táncházat nálunk. Ők 1988-ban alakultak, hogy a moldvai és gyimesi csángók régi tradícióival, elsősorban hangszeres és énekelt zenéjével, tánc kultúrájával, népszokásaival foglalkozzanak és ezeket tovább adják minél szélesebb körben.

Nevét a Keleti-Kárpátok gyimesi hágyójánál lévő Tatros folyóról kapta. A csángók zenéje a magyar népzenei anyanyelvünk egyik dialektusa, ahogy táncuk is az. Fergeteges hangulatot teremtettek. A körtánc szinte szét-feszítette az iskola auláját. Egy géppuskalábú csángó táncos próbált minket

Jó hangulatú táncház a piaristáknál

ütemben tartani meg nem szűnő energiával. Volt, hogy sikerült is neki.

A TATROS együttes táncházakon kívül minden évben 1990 óta önerőből táborokat is szervez és eddig is Magyarországon és külföldön egyaránt számos fesztiválon, koncerten vett már részt nem kevés sikerrel. Koncerteztek már Finnországban, Törökországban, Olaszországban, Dániában, Svédországban, Németországban, Franciaországban, Hollandiában és Lengyelországban. Isten áldása kísérje őket munkájuk során!

Simor Márton
programszervező

ÚJDONSÁGOK

SZEPI-VIDEO * Bayer Zsolt régi-új sorozatát kaptuk meg DVD kiadásban: **1100 év Európa közepén**. A kísérő szöveg könyvben is megjelent. Könyvtárunkban megtalálható... * *Ingmar Bergman* készletünk jó minőségű DVD kiadványokkal bővült (**TRILÓGIA, Suttogások és sikolyok, Jelentek egy házasságból**). Külön érdekesség *Bikácsy Gergely* rövid bevezetői a filmekhez... * Irodalmi tanulmányainkhoz kapcsolódik

néhány régi-új kiadvány: *Szabó Magda: Abigél* - *Gárdonyi Géza: Egri csillagok* - *Rideg Sándor: Indul a bakterház* - *Dosztojevszkij: Megaláztatok és megszorítottak...* * Két filmnek különösen is örülhetünk: végre megjelent DVD-n a **Világok arca: BARAKA** és megkaptuk *Simon & Garfunkel* 1981-es **Central parki koncertjét...**

SZEPI-HANGARCHIVUM * *Pilinszky János* versei a költő előadásában CD 1493 * Fájdalmas aktualitása van: **ABBA PATER - Pope**

John Paul II CD 1488 * Hangos könyvek újabb darabjai. Pl. **Ady versek** - *Cseh Tamás* előadásában * *Diana Krall* felvételei - Gyönyörű hang, élvezetes jazz zene... * **KATONASORS** és az erdélyi *Garabonciás - Country Rock* LP-je házi előállításban készült – máshol nem is nagyon hallgatható... CD 1445 és CD 1446 * Néhány érdekes *Bach* felvételt is kaptunk: Húsvéti oratórium, Pünkösdi kantáta, csembalo koncertői stb...

Szegheő József SP

A pillanatképek a szegedi kézilabda múltjából

Ideiglenes kiállítás tekinthető meg 2005. november 25-től 2006. január 29-ig a szegedi Vármúzeumban *A szegedi kézilabdázás évtizedei* címen. Ezúttal a múzeumba lépve nem a szokott kép tárul a szerencsés látogató elé. Festmények, műalkotások, történeti emlékek helyett most számtalan kézilabda-relikviát (dob, sálak, kézilabda kapu, hálók, mezek, kupák, érmek és megannyi fénykép) pillanthatunk meg, s nosztalgizhatunk a meccshangulatot árasztó teremben a Pick Szeged egykori nagy játékosai, meccsei és sikerei emlékének felidézésével.

A klub históriája egészen 1961-ig, a Szeged Előre alapításáig nyúlik vissza. Az 1970-től már Volán néven futó csapat 1975-ben jutott fel az élvonalba, s azóta folyamatosan az első osztályban szerepel, bár 1993-tól már nem ezen a néven. Ettől a dátumtól kezdve ugyanis már Pick Szegedként ismerheti a szegedi kézilabdásokat ország-világ, s - kiváló eredményeinek hála - ismeri is. Az egyesület 1996-ban érte el története eddigi legnagyobb sikerét, amikor is az örök rivális Fotex Veszprémet maga mögé utasítva magyar bajnoki címet szerzett. Egyébként, a csapat '96-os elsőségét bebiztosító Dunaferr elleni győztes meccsét két tévén is megtekinthetjük a kiállítás részeként. A legrangosabb európai kupasorozatban, a Bajnokok Ligájában is többször megfordult már a Pick Szeged, s így a kézilabda-rajongók nagy-nagy öröme több európai nagycsapatot (Montpellier, Celje, Barcelona, Ciudad Real) is megcsodálhattunk már városunkban, amint meggyűlik a bajuk a Pick-kel, de emiatt egy szegedi sem pikkal a fiúkra, sőt...

A múzeum – nagyon jó érzékkel – bevonta a címzettet, a szurkolókat is a kiállítás létrehozásába, azzal, hogy néhány hónappal ezelőtt felhívást intézett a város sportszerető közönségéhez, hogy a tárlat időtartamára bocsássanak a köz-

gyűjtemény rendelkezésére kézilabdás emléktárgyakat. Az akció rendkívül sikeres volt, a kiállítás anyaga nagyrészt az így begyűjtött tárgyakra és dokumentumokra épül.

A múzeum ezzel a kiállítással a szegedi sportrajongóknak kívánt kedveskedni, s nem csoda, hogy éppen a Pick Szeged férfi kézilabdacsapata szolgál ez ügyben témául, hiszen napjainkban gyakorlatilag egy személyben ők jelentik Szeged város sportját, s így értelemszerűen nekik van a legnagyobb szurkolótáboruk is. Mégis talán megjegyezhetjük, hogy nem túl szerencsés a kiállítás címe, ugyanis a szegedi kézilabdázás – ezen kiállítással ellentétben – egykor nemcsak a Pick Szegedről szólt. Örömmel csodálunk volna meg például egy tablót *Dr. Tari Jánosról* a Piarista Gimnázium egykori testnevelőtanáráról, aki a szegedi kézilabdásport első alapköveit tette le. Korábban Szegednek több férfi és női NB1-es kézilabdacsapata volt, talán róluk is jó lett volna megemlékezni, ezzel az amúgy rendkívül hangulatos és látványos kiállítással. De mindenféleképpen érdemes megtekinteni ezt a kiállítást, hiszen nagyon jó érzés nosztalgizálni, meccshangulatban végigböngészni annak érdekes és gazdag tárgyanyagát és felidézni a Pick Szeged dicső pillanatait.

Ne sajnáljuk tehát rászáni időnket e kiállítás megtekintésére, mert később bánni fogjuk, hogy elmulasztottuk ezt a remek alkalmat a Pick Szeged örömteli sikereinek, nagy játékosainak, egyáltalán a kézilabdázás kezdeteinek a felidézésére. Már nem jutnak eszedbe a régi kedvenceid nevei? Szeretnéd büszkén végigböngészni a csapat által elhódított kupákat? Vagy egyszerűen csak kíváncsi vagy, hogy, hogy nézett ki 10 évvel ezelőtt Mezei Richárd? Akkor feltétlenül ajánlom neked ezt a remek kiállítást. Diákoknak a belépő ingyenes!

Borbás Bálint II. A

A France Football
nevű francia
szaklap 1956

óta minden évben

Aranylabdával tünteti ki az adott év legjobb Európában futballozó játékosát. Minden az UEFA-hoz tartozó országból 1-1 szakújságíró adhatja le voksát, mind-egyikük öt játékosra szavazhat. Akit elsőként jelöl meg a szavazó, öt, míg akit ötödikként, az egy pontot kap. A legtöbb pontot összegyűjtő labdarúgó kapja az Aranylabdát, ami a FIFA által kiírt *Év Játékosa* cím mellett a legjelentősebb egyéni elismerés a futball világában. Szerintem egy kis ellentmondás fedezhető fel az Aranylabda szavazásokkal kapcsolatosan. Ugyanis ezt a kitüntetést – elviakban – az adott évben egyénileg legjobb teljesítményt nyújtó játékos kapja, általában mégis csak olyasvalakinek ítélik oda, akinek a csapata is jelentős sikereket tud felmutatni. Márpedig attól, hogy egy labdarúgó jól játszik, még nem biztos, hogy a klubja trófeákat fog nyerni. Így előfordulhatna, hogy nem a legjobb játékos kapja meg az Aranylabdát.

Idén ez minden bizonnyal nem így történt. Ugyanis a tavalyi szavazás

Ronaldinho kapta az Aranylabdát

második helyezettje, a 2005-ben is lenyűgöző teljesítményt nyújtó *Ronaldo Moreira De Assis*, vagy ismertebb nevén *Ronaldinho Gauchó* nyerte el a rangos kitüntetést. Már csak azért sem merhetünk vitatkozni e döntés jogosságán, mert a Barcelona és a brazil válogatott fenomenja a megszerezhető 260 pontból 225-öt zsebelt be (a korábbi években kb. 180 pont is elég volt az elsőséghez), na meg azért sem, mert saját szemünkkel is már oly sokszor megcsodálhattuk, mi mindent tud a labdával. Öröm nézni, amit csinál, mert minden egyes labdaérintésén érződik, mennyire szereti ezt a játékot. Ronaldinho boldog embernek tartja magát, mert egész életében azt csinálhatja, amit a legjobban szeret, focizhat. Ezt egy interjú alkalmával igen frappánsan meg is fogalmazta: „*Ha adnak nekem egy labdát, én már vidám vagyok!*”. Ronaldinho 2005-ben kiegyensúlyozottan nyújtott jó teljesítményt, góljaival, gólpasszaival kulcszerepet vállalt abban, hogy a Barcelona ismét spanyol bajnok lett. A Bajnokok Ligájában is sziporkázott, nem rajta

múlt, hogy csapata már a nyolcaddöntőben kiesett, ugyanis az ominózus Chelsea

elleni találkozón kétszer is eredményes volt. De rajta kívül mások is nyújtottak hasonlóan kiegyensúlyozott, jó teljesítményt egész évben, így úgy vélem, a brazil csillag elsősorban látványos, szemet gyönyörködtető játékaival érdemelte ki az Aranylabda elnyerését. Összegezve, megállapíthatjuk tehát, hogy idén jó helyre került az Aranylabda, bár – mint minden alkalommal – kicsit sajnáljuk a többi nagyszerű játékost, akik szintén megérdemelték volna teljesítményükért ezt a hatalmas kitüntetést. De ez van, az Aranylabdát minden évben csak egy, a legeslegjobb játékos kapja meg, még akkor is, ha néha csak nüanszok döntenek két játékos közt.

A szavazás eredménye alapján összeállított álomcsapat (3-1-3-1-2) tagjai: Petr Cech – Jamie Carragher, John Terry, Paolo Maldini – Claude Makelele – Lampard, Gerrard, Juninho – Ronaldinho – Sevcsenko, Henry.

Borbás Bálint II. A

Köpek aranyból

Hittan órán:

- Ki volt József felesége?
- *Sári...*

- Meséled el a fáraó álmát!

- Megjelent 7 szép tehén, majd pedig 7 csúnya, alutáplált öszvér....

- Mózes vitatkozik Jahvéval, ne őt küldje a fáraóhoz, mert nem jó szónok. Mit tesz erre az Úr?

- *Megtanítja beszélni...*

- Sorold föl Jákob fiait!

- Rúben, Simeon, Lévi... *Naftalin*

- Milyen bálványt készítenek a zsidók a Sínai-hegy lábánál?

- *Aranybárányt...*

- Antochosz Epifánész a Kr.e. II. században megtiltotta a zsidóknak, hogy keresztény módon éljenek...

- A zsidók a szeleukidák alatt nagy elnyomás alatt éltek, ekkor volt az első nagy keresztényüldözés...

Történelem órán:

- *I. (Nagy) Szulejmán elég jó uralkodó volt, de meghalt...*

- Pázmány Péter esztergomi érsek volt és református egyetemet hozott létre...

Ének órán:

- Gregorián műfajok: antifona, alleluja... *silentium*

- A szkolák a templomban az oltáron énekeltek...

- Középkori hangszerek: Orgona, kürtök, *üstök...*

-Stabat Márta...

- A múlt évi szentelt *borjú* hamujából hamvazkodunk...

- Passió: Mária életéből énekelnek

- Musszorgszkij: Egy kiállítás képei c. művének egyik tétele: Csibém forog a tojásban (helyesen: Kisсібék tánca a tojásban)

...a szerző a hallgatók elképzelésére bízta a *halottakat...*

Kiemelkedő barokk zeneszerző: *Pilinszky János*

Barokk szerkesztésmód: *Fúria* (helyesen: Fuga)

Kodály kórusműve: *Jézus és a huszárok* (helyesen: Jézus és a kufárok)

Papp Attila és Lajos István gyűjtése

Az a másik	Számzárás	Kávés pohár	Legyint	Koncerten tombol	A 35. elem vegyjele	Ausztriai maci
Megfejtés (1)		Keltős betű		Dehogy!		
Méreg				Emelkedik a víz		
Zamata				Véd		
		Ájti			A Feng shui irányú je... -pan	
		Teste rejleke			Kosár németül	
Trükköt vet be	Avégéni időz!		Német fűtés technika cég			
Megfejtés (2)			Cirkónium			
				Igavonó állat		Kán
Profi labdarúgó csapat			Helyrag	Meg-szégényit	A tejleje regiesen	Vilamosáram-szolgáltató
Olasz folyó			Sóhaj		Oxigén, radon	
	Vállalati forma	Ausztria i weblapok kiterjesztése az Interneten	Ég a fűz			
			Szén-monoxid			
Régi fűzfűszeküz					Nem angolul	

A rejtvényt Márton Imre készítette.

Ehavi rejtvényünk megfejtése Ady Endre egyik karácsonyi verséből való. A megfejtéseket 2006. január 7-ig kérjük bedobni szerkesztőségi postaládánkba, vagy elküldeni e-mail címünkre: piarfutar@szepi.hu. Előző rejtvényünket Kiss Annamária 13. évfolyamos diákunk fejtette meg elsőként helyesen. Jutalmát átveheti a könyvtárban.

A tél csendje

Hűvös a lég,
Csipked a szél
Nincsen levél a fán
Fekete szárnyú holló
lépdel
Fehér táj havasán

Suttog a tél
Fél szavakat
Reszket, fázik a test
Láncra vert tükör-
tavakat
Fagyos király el nem
ereszt

Tar fák között
Kutat a hó
Karvaly színű az éj,
Míg lámpást tart a
messzi hold,
S tengert az égi mély

Magába zár
A téli csend
Jeges szilánk török
S a hó alatt, az égi
rend,
Álmát manók szövök.

Garzó Márk 11. B

**ÁLDOTT KARÁCSONYT ÉS BOLDOG ÚJ ÉVET KÍVÁN
A PIÁR FUTÁR SZERKESZTŐSÉGE!**

PIÁR FUTÁR - KIADJA a Dugonics András Piarista Gimnázium a *Dugonics András Alapítvány támogatásával. Számlaszám: 10201006-50043341 - SZERKESZTŐSÉG* 6724 Szeged, Bálint Sándor u. 14. T: 62/549-090, E-mail: piarfutar@szepi.hu, Lapengedély száma: 2.2.4/1513/2003. Szerkesztőségi ülés minden szerdán 14.30 órától a szerkesztőségben. - **FELELŐS KIADÓ** Szilvássy László SP - **SZERKESZTŐ** Mészáros Ferenc - **MUNKATÁRSÁK** Borbás Bálint, Garzó Márk, Szűcs Péter Pál, Török Tibor, Varga Iván - **FOTÓ** Kádár Levente - **KORREKTŰRA** Mészárosné Szabó Tünde, Papp Attila - **NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS** Férc-Szemes Áron - **NYOMÁS** Friss Nyomda - Megjelenik havonta, 1300 példányban. Kizárólag belső terjesztésre.